

Katedra trestního práva

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Petra Šusteka „Paradigma standardizace informovaného souhlasu“

Předložená rigorózní práce obsahuje 106 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, pěti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je mimořádně obsáhlý a zahrnuje i řadu prací zahraničních autorů. Předložená rigorózní práce po formální stránce splňuje všechny předpoklady na ni kladené.

Autor si za téma své rigorózní práce zvolil problematiku, která je nesporně aktuální, avšak současně mimořádně obtížná, vyžadující mezioborový přístup a která je spojena s nemalou řadou problémů.

Hned v úvodu své práce autor poukazuje na zásadní význam tzv. Úmluvy o biomedicině pro celou problematiku medicínského práva, především pak pro nazírání vztahu mezi pacientem a lékařem (resp. zdravotnickým pracovníkem vůbec). Na to navazuje kapitola, ve které autor správně vystihuje zásadní změnu v přístupu k pacientu od jeho vnímání jako téměř „nesvéprávného“ objektu zdravotnické péče (byť patrně v dobrém úmyslu) po autonomní a svébytný subjekt vztahu (i zde s jistými výjimkami). Výhrady ke stávající právní úpravě, která v době svého vzniku byla v zásadě progresivní, která se však již přežila, jsou zcela důvodné a legitimní.

V následujících kapitolách se autor zabývá jednak teoretickými východisky standardizace informovaného souhlasu, jednak relevantními ustanovení Úmluvy o biomedicině, která právě ve vztahu ke zkoumanému institutu má význam zcela zásadní.

Jádrem práce je čtvrtá kapitola práce, která je meritorně věnována institutu informovaného souhlasu a jeho možné standardizaci. Velmi pečlivě a současně ilustrativně je zpracován přehled vývoje názorů v Československu a ve vybraných zahraničních oblastech. Výběr zahraničních názorů a úprav byl velmi šťastný, protože zvolené oblasti reprezentují demokratické právní řády s dlouholetou a kontinuální tradicí právní regulace společenských vztahů. Analýza obsahových a formálních aspektů informovaného souhlasu je provedena velmi důkladně. Autor zde vychází nejen z principů a z norem právního řádu, ale i z názorů publikovaných v odborných pracích a v neposlední řadě ze zahraničních zkušeností a nepochybně i poznatků získaných z praxe. Kladně třeba hodnotit, že se autor neomezuje jen na reprodukci získaných poznatků, ale tvořivým způsobem s těmito poznatky pracuje a zejména je kriticky hodnotí a vyjadřuje odpovídající vlastní stanoviska a názory, které jsou vesměs zcela důvodné a podložené věcnou i právní argumentací.

Na předchozí kapitolu práce zcela logicky navazuje kapitola, ve které se autor věnuje složité problematice tzv. negativního reverzu, která úzce souvisí se snad ještě komplikovanější otázkou pasivní euthanasie. Předně třeba uvést, že autoru v žádném případě nelze vytýkat, že při řešení modelových situací nedospívá k jednoznačnému kategorickému řešení. Podrobný právní rozbor, který autor provádí, jednak nevede k jednoznačnému závěru a jednak (a to v míře rozhodně nikoliv zanedbatelné) nelze abstrahovat od souvislostí morálních i zcela praktických. Ostatně rozpaky, které řada nastíněných situací vyvolává, autor dokumentuje na zahraniční judikatuře i na judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Jen na okraj lze poznamenat, že s autorem lze souhlasit, že by bylo mimořádně zajímavé, jak by se s danými problémy vypořádal Ústavní soud v případě podání ústavní stížnosti.

Závěrečná kapitola práce se zabývá některými aspekty odpovědnosti za zákrok v oblasti péče o zdraví. S autorem lze souhlasit, že byl-li zákrok proveden řádně a lege artis, je přinejmenším sporné snažit se dovozovat zavinění k tvrzené újmě na zdraví nebo k omezení osobní svobody jenom a pouze z toho, že došlo k vadám při udělení souhlasu se zákrokem.

Ve stručném závěru své práce autor shrnuje základní poznatky, ke kterým ve své práci dospěl.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako mimořádně zdařilou. Autor prokázal hlubokou znalost zkoumané problematiky a jejích širších souvislostí, a to jak pokud jde o právní úpravu, tak pokud jde o související tuzemskou i zahraniční judikaturu a dosavadní literární zpracování. Autor jednoznačně prokázal schopnost samostatné odborné a tvůrčí práce. Předložená rigorózní práce po obsahové i po formální stránce rozhodně splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě by autor mohl vyjádřit svůj názor na otázku, zda v případech, kdy je bezprostředně ohrožen život pacienta, avšak pacient po řádném poučení právně relevantním způsobem odmítá lékařský zákrok, lze použít ustanovení o krajní nouzi.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě rigorózní práce a úspěšné ústní zkoušce byl Mgr. Petru Šustekovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 9.2.2006

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant